



ЎЗБЕКИСТОН
БОЛАЛАРИ ВА
УСМИРЛАРИНИНГ
ГАЗЕТАСИ.

Газета 1929 йил, 1 августдан «Ленин учқуни»
номи билан чиқа бошлаган.

Рўза кунлари рамазон хайити Республикамяз болалари учун ҳам катта байрам, тантана бўлди. Биз узоқ йиллар Рамазон ва рўзани таъқиқлаб, уни болалар қалбидан чиқариб ташлашга уриндик. Жаҳолат эзгулик қаршида доим тиз чўккан. «Е рамазон...» айтиб келган болақайларни кўриб, олис ўлкалардан қайтган турналарни қаршилаётгандек хурсанд бўлдик. Улар қорни учун эмас, миллий қадриятларимиз учун рамазон айтиб, эшигимиз тақиллатаётганини унутмайлик. Минг-минг йиллар давомида авлодлар руҳига сингган, офтоб мисол соф эътиқодни халқ-

нинг энг жажжи вакиллари қалбидан ҳам чиқариб бўлмастлиги хайит кунлари аён бўлди. Катталар мисол тиз чўкиб, тилолот қилаётган, республикамяз оёйишталигини тилаётган болаларни кўриб ўшанда хаёлимиздан шу кечди. Ўшанда ҳаммадан эътиқодидан воз кечишини ёки мажбурлаб бир нарсага эътиқод қўйишини талаб қилиб бўлмастлигини англадик.

СУРАТЛАРДА: хайит кунлари тадбирларидан лавҳалар.

Сураткаш В. ТУРАЕВ.

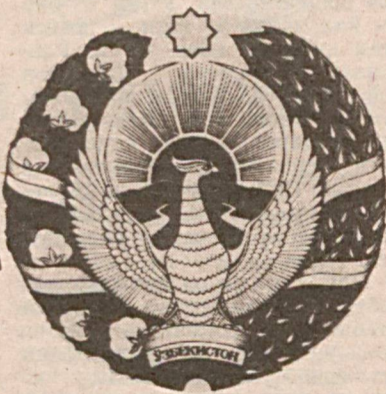
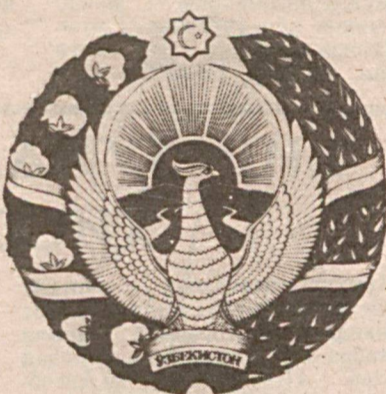


Ё РАМАЗОН

АЙТИБ

КЕЛДИК...

Ўзбекистон Республикаси тамғаси (герби) ҳақида сўз юритар эканмиз, аввало, бу атаманинг асл маъносини тушуниб олсак. «Герб» атамаси немисча «ербо» сўзидан олинган бўлиб, қирол ва герцогларга мерос қилиб берилган давлатга ва мулкка эгалик белгиси ҳисобланган. Кейинчалик бу тушунчанинг маъноси кенгайиб, бизга рус тили орқали «Давлат герби» ва «Герб муҳри» деган иборалар кириб келган. Бундан икки ярим минг йил аввал эса турк хоқони Уғрихон давлатида немисча «ербо» сўзининг тўлиқ ифода этадиган «тамға» атамаси истеъмолда бўлган. Тамға ҳам маълум ҳукмдорга мерос бўлиб ўтган давлат ва мулкка эгалик белгиси ҳисобланган. Шу каби тарихий ҳодисаларни яхши билган улуг тилшунос олим Маҳмуд Қошғарий ўзининг «Девони луғати турк» асарига «Тамға



БОШИМИЗГА БАХТ ҚУШИ ҚУНДИ

— подшонинг ҳукмдорлик тамғаси ва муҳри» деб изоҳ берган.

Мустақил Ўзбекистонимизнинг давлат тамғаси қабул қилинаётган шу кунларда «тамға» атамасининг қадимдан мавжуд бўлган кенг ва юксак маънолари ҳам тикланиб бормоқда.

Танлов номига келган лойиҳалар орасида қадимдан халқимиз яхши кўрадиган Бахт қуши — Хумо тасвир этилган лойиҳа кўпчилигининг эътиборини ўзига тортиди. Туркий тилдаги тарихий-адабий китобларда бу қуш Давлат қуши ва Қултубулгон деган номлар билан юритилган. Ўзбек эрталаридида халқ қаҳрамони Рустамни етти зулматдан қутқариб, қанотида олиб ўтган бу қуш Семург деб аталган. Асли номи Хумо бўлган ва қадимий Наврўз байрами билан бирга

шухрат қозонган бу қуш Амударё ва Сирдарё бўйларида минг йиллардан буён яшаб келаётган халқимизнинг эзгулик, тинчлик, фаровон ҳаёт ва бахт-саодат ҳақидаги орзу-истакларига мос келади.

Ҳозир сиз суратда кўриб турган давлат тамғасининг икки лойиҳасидан бири тан олинди арафасида. Унинг қай бири маъқул эканлигини билиш мақсадида Олий Кенгашнинг эксперт комиссияси жамоатчилик фикри ва депутатларнинг фикрига таянишга қарор қилди.

Азиз болалар! Сиз Ўзбекистон Республикасининг келажиги, унинг бошқарувчиларидир-сиз. Бугун ушбу тамғалар кўринишини сизларга ҳавола қилишдан мақсад фикрингизни билишдир.

УМИДИМИЗ КАТТА

Утган ҳафта Ўзбекистон жумҳурияти Болалар ва Усмирлар Уюшмаси Марказий Кенгашининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш кун тартибига қуйидаги масалалар қўйилди:

1. Ўзбекистон Болалар ва Усмирлар Уюшмасининг Марказий Кенгаши ҳақида Низом.
2. Ўзбекистон Болалар ва Усмирлар Уюшмаси Марказий Кенгашининг Мақоми.
3. Ўзбекистон Болалар ва Усмирлар Уюшмаси Марказий Кенгашининг молиявий воситалари ҳақида Низом.
4. Турли масалалар. Бу масалалар бўйича

тегишли қарорлар қабул қилинди. Шунингдек, йиғилиш иштирокчилари томонидан болалар газетаси «Тонг юлдузи» ва «Азияюпресс»нинг ҳозирги кундаги иқтисодий аҳволи масаласи ҳам кўриб ўтилди. Сизга маълумки, ноширлик ҳаражатлари кундан-кунга ошиб бормоқда. Эндликда эса уни обуначига етказиш баҳоси яна ҳам ортмоқда. Бу эса сиз, азиз болалар, севиб ўқийдиган, ягона газетамизга яна бир қийинчилик туғдиради. Умумий йиғилиш қатнашчилари бу борада ўз фикрларини билдиришди. Улар асосан газетанинг ёпилишига йўл қўйиш мумкин

эмаслиги, бу болаларни маънавий бўҳронга олиб келиши, ҳар ким ўз ҳолича бу ишга ёрдам бериши кераклигини таъкидлашди. Йиғилиш охирида Ўзбекистон Олий Кенгаши, Президент ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасига Мурожаатнома қабул қилдилар. Унда газеталарнинг («Тонг юлдузи» ва «Азияюпресс») молиявий масаласи ва уларнинг иқтисодий шароити тез орада ҳал этилиши зарурлиги таъкидланди.

Газета таҳририяти ва 347 минг муштарийлар ушбу масала ижобий ҳал этилади, деган умиддалар.

ҲИММАТИНГИЗГА БАЛЛИ, АЗИЗЛАР!

Халқимиз болажон. Жумҳуриятимизда кўп болали оилалар, қаҳрамон оналар жуда кўп. Маҳфират ая Тожиёва ҳам шундай пиру бадавлат онахонларимиздан, 6 нафар фарзанднинг волидаси. Киров тумани II тор кўча Муродова, Обод маҳалласида истиқомат қиладиган бу онахон ўғил-қизларни тарбиялаб вояга етказиш билан бирга 47 йилдан буён Киров туманига қарашли озиқ-овқат савдо ташкилотидида меҳнат қилиб келади.

— Фарзандларимни билимли, ўқимшли бўлиб вояга етказиш орзусидан, дея — сўз бошлади ая, — «Тонг юлдузи» газетасининг эса бу борада тутган ўрни беқийсдир. Шунинг

учун ҳозирги танглик шароитида газетани кўлимдан келганича ёрдам беришга қарор қилдим.

Биз «Тонг юлдузи» ҳисоб рақамига 250 сўм миқдорда пул ўтказган Маҳфират аядан чексиз миннатдоримиз. Шунингдек, Бухоро вилояти, Қорақўл туманидаги М. Горький номи мактабнинг адабиёт ўқитувчиси Шариф Шерриев 20 сўм, XI «Б» синф ўқувчилари 23 сўм, Сурхондарё вилояти,

Қумқорғон тумани С. Айний номидаги 7-мактабнинг 7-«Г» синф ўқувчилари 30 сўм миқдорда пул ўтказганликлари ҳақида хабар беришган.

Қадрли ота-оналар, устозлар, ўқувчилар! «Тонг юлдузи» таҳририяти кўрсатган саҳоватларингиз учун сизларга катта миннатдорчилик билдиради. Ҳимматингизга балли, азизлар!

«Тонг юлдузи»га ёрдам жамғармасининг ҳисоб рақамини яна бир бор эслатиб ўтамиз:
ЎЗБЕКИСТОН САНОТ-ҚУРИЛИШ БАНКИНИНГ
ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ, ҲИСОБ РАҚАМИ:
000363106, код: 172682328, корр. с/ҳ: 300166428.
Ҳисобимизга пул ўтказганлигингиз ҳақидаги квитанцияни, албатта, бизга юборишингизни илтимос қиламиз.

25 март куни жумҳурият ўқувчилар саройида иқтидорли болаларнинг I Жумҳурият слёти ўтказилди.

Билим қобилияти, иқтидоридан қатъий назар умумий дарс ўтишдан, иқтидорли болалар алоҳида, қолган ўқувчилар билан эса қобилиятларига яраша шуғулланиш усулига ўта бошлаганлигимиз қувончли натижалар бераётган. Ўқувчилардаги аълочилар синфида ўқиш, «иқтидорли болалар»га тенглашишга интилиш, қизиқиш янада яққолроқ сезилмоқда.

Слёт қатнашчилари гарчанд бир-бирлари билан таниш бўлмасалар-да, тезда дўстлашиб олишди. Пулат Мўмин, Сафар Барноев сингари сеvimли шoвр ва ёзувчиларни билан қизиқарли учрашувлар ўтказилди. Савол-



жавобида, бахсли мунозаралар уюштирилди. Слётнинг иккинчи куни шўббалар ўз ишлари давом эттиришди. Болалар ижодий ишларини ҳимоя қилишди, мусобақа тошпириқларини бажаришди. Турли йўналишлар бўйича уюштирилган бу мусобақалар жуда қизиқарли ва мароқли ўтди. Конкурслар якунланиб, ғолиблар аниқланди.

Вокал қўшиқчилик конкурсида 2-ўринни олишга муваффақ бўлган Марғилон шаҳридаги 23-мактабнинг 8-синф ўқувчиси Жаҳонгир Юсупов билан танишдик.

Қўшиқчиликка, чолғу асбоблари чапишга бўлган ҳавас унда жуда барвақт уйғонган экан. Отасидан санъат сирларини ўргана борган Жаҳонгир ҳозирги кунда мусиқа мактабининг 4-синфида таҳсил олмақда.

Фортопъяно, синтезатор чалади, қўшиқ куйлайди. Sevimли қўшиқчиси Б. Зокиров қўшиқларини куйлашга интилади. Унинг ижросидаги қўшиқлар, пластинкалар, фонограмаларни жамлаб уйда жажжигина музей ҳам ташкил қилган экан.

Еш қаламқашлар конкурсида Сурхондарё вилоятининг Олтинсой туманидаги 36-мактаб ўқувчиси Зарифжон Қурбонов ғолибликни қўлга киритган бўлса, табиятшунослик конкурсида Термиз шаҳар ёш табиятшунос-

ЎҚУВЧИЛАР ХАЗИНАСИ

Рағбатлантириш — ҳар қандай иш самарасига катта фойда келтиради. Шу сабаб ҳам яқинда мактабимизда ота-оналар ташаббуси билан «Ўқувчилар хазинаси» ташкил қилинди. Унга туман шифохонаси хизматчиси Анора Рустомова 25 сўм, қурилиш мухандиси Султон Усмонов 500 сўм, матлубот жамияти ходимлари Зиёдулло Иброҳимов ва Собиржон Қодиров 100 сўмдан, туман ижроия қўмитаси раиси Шариф Остонов 500 сўм пул ўтказдилар. Ушбу хазинадан ҳар чоракда аъло баҳоларга ўқиган ўқувчилар рағбатлантирилади.

Бу пул мукофотига биринчилар қаторида Фахриддин Қиёмов, Дилфуза Остонова, Гулшан Маматқулова каби аълочи, интизомли ўқувчилар эришдилар.

Самаджон АХМЕДОВ,

Каттақўрғон туманидаги 4-мактаб директор ўринбосари.

**КИЧКИНА
ДЕМАНГ БИЗНИ**

лар станцияси аълолари Гулмира Худойбердиева, Усин Мадиева, Шаҳноза Қўлдошева, Барно Қурбонова 1- ҳамда 3-ўринларни ўзaro бўлишиб олишди.

3 кун давом этган слёт ҳақиқий шодибанага айланди. Турли хил кечалар, дўстлик карнавали уюштирилди. Қўшиқлар куйларга, рақсларга уланиб кетди. Хореография конкурсида биринчиликни қўлга киритган ёш раққоса киз, Гурлан туманидаги 7-синф ўқувчиси Гавҳар Йўлдошева саҳнада ҳиром этганида нафақат тенгдошлари, катталар ҳам ҳавас ва тотли ҳаяжон билан олқишлашди.

Болаларнинг иқтидори, санъати, маҳоратларини, интилиш ва ҳавасларини кўриб, келажакимизга ишончимиз, умидимиз бир карра ортди.

Ф. ЖАЛИЛОВА

Суратларда: Иқтидорли болаларнинг I Жумҳурият слётидан лавҳалар.
Сураткаш Р. АЛБЕКОВ



Жарима қиймати оширилди

Яқинда Ўзбекистон ҳукумати жумҳурият маъмурий ҳуқуқбузарлик кодексининг айрим моддаларига ўзгартишлар киритди.

«Йўл ҳаракати қондаларини бузганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги қонуннинг 140-моддасига кўра, пиёдаларга йўл ҳаракати қондаларини бузганликлари учун 30 сўмдан 50 сўмгача жарима солинади. Йўл ҳаракати қондаларининг бузилишига кўпинча болалар сабаб бўладилар. Бундай ҳолларда йўл ҳаракати назоратчилари томонидан содир этилган қонунбузарлик ҳақида баё-

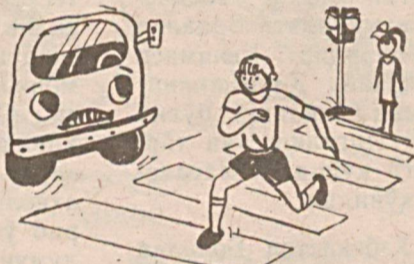
нот тузилади-да, тумандаги ижроия қўмиталарига юборилади. Кейин уларнинг ота-оналари томонидан жарима пуллари ундириб олинади.

Дарҳақиқат, қонун-қондаларни яхши билмаслик, уларга риоя қилмаслик натижасида жуда кўп кўнгилсиз воқеалар содир бўлмоқда. Гоҳо қилаётган ишимиз нотўғри эканлигини билсак-да, таваккалчиликни иродадан устун қўямиз. Ҳозир 13-16 яшар болаларнинг катта йўлда автомашина миниб юрганларини кўп учратиш мумкин. Қўлида ҳуқуқий ҳужжати бўлмаган, машина ҳайдашга ҳали

тажрибаси йўқ, фақатгина қизиқиш ва дастлабки бошқаришни ўрганган бу болалар машиналарни катта кўчалар оқимида елдириб юришибди. Шундай ҳолда жиндаккина эсанкираш, чалғиш ёки бошқара олмаслик фалокатга ҳам олиб келмоқда.

Шуни назарда тутиб, қонуннинг 136-моддасига ҳам ўзгартиш киритилди. Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар эндиликда ўз қилмишлари эвазига 100 сўмдан 300 сўмгача миқдорда жарима тўлайдилар. Улар ҳайдаб юрган «тойчоқ» эса ички ишлар ходимлари томонидан «ҳибс»га олинади.

Н. АЛИМОВ.



**Эҳтиёт бўлинг,
болалар!**

● **ТОШКЕНТ** вилояти Давлат автомобиль назорати бошқармасининг хабар беришича, 1992 йил бошидан бунён вилоятда болалар ва ўсмирлар ўртасида 35 та йўл-транспорт ҳодисаси рўй берди. Уларда 4 нафар бола ҳалок бўлди. 33 нафари эса турли хилдаги тан жароҳати олди. Воқеаларга асосий, сабаб, болаларнинг велосипед ҳайдашганда ёки пиёда юришганда йўл ҳаракати қондаларига эътибор бермасликлари, ота-оналарнинг ўз фарзандларини катта йўл ёқаларида эътиборсиз қолдиришаватганида, деб ҳисобламоқдалар, назоратчилар.

● Шу йилнинг 5 февраль куни соат 13 да Тошкент тумани, Келес шаҳри, Ўзбекистон кўчасида йўл-транспорт ҳодисаси юз берди. ВАЗ—2103 маркали, 42-07 ТШФ номерли автомашина ҳайдовчиси Абдусамат Маткаримов кўчанинг ўнг юзидан тўсатдан чиқиб қолган 6 ёшли Руслани уриб юборди. Руслан ҳалок бўлди.

● Оҳангарон туманидаги «Олмалик — Аблик» йўлида ҳам аянчли воқеа юз берди. Шу йилнинг 10 февраль кунинда 17-мактаб ўқувчиси Содиқ Анорбоевни велосипедда йўл ҳаракати қондаларини бузиб, катта йўлни кесиб ўтаётганда ГАЗ-24 маркали Л90-62ТШ номерли автомашина уриб юборди. Содиқ тан жароҳати олиб шифохонага ётқизилди.

Абдукарим ҚУШБОЕВ,
Давлат автомобиль назорати бошқармасининг милиция капитани.

**БИР ЗУМДА
ҲИСОБЛАЙМИЗ**

Жумҳуриятимизнинг кўпгина билим даргоҳлари сингари Боғот туманидаги Ал-Хоразмий номли мактабда ҳам ўтган ўқув йилидан бошлаб «Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари» фани ўтила бошлаган эди. Ўтган бир ярим йил ичида бу янги фанга бўлган қизиқиш анча ортди. Ўқитувчилар Аҳмаджон Шаропов ҳамда Қўзибой Аминовлар болаларга бу «ақлли» машиналарни янада пухтароқ ўргатиш мақсадида «Еш дастурчи» тўғарагини ташкил қилдилар. Иккита гуруҳга бўлинган бу тўғарақларнинг ҳар бирида айни кунларда 16 нафар бола шуғулланмоқда.

— Биз «ақлли» машиналар деб айтаётган компьютерлар, — дейди мактабнинг «Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари» фани ўқитувчиси Қўзибой Аминов, — ҳаётимиз учун ниҳоятда зарур-

лиги эндигина тушуниб еттишимиз. Ўқувчиларимиз бу машиналарни бундан 10 йилча илгари ўргана бошлаганида эди, аллақачон кундалик юмушларнинг кўпларини компьютерларда бажаришган бўларди. Менинг назаримда бу фанни 10-, 11-синфларда эмас, балки 4-, 5-синф ўқувчиларидан бошлаш зарур. Ешлар компьютерларни қанчалик пухта ўрганишса, ҳаётимиз шунчалик ютуқларга бой бўлади...

Х. ЖАББОРОВ,

СУРАТЛАРДА: Боғот туманидаги Ал-Хоразмий номли мактабнинг «Информатика ва ҳисоблаш техникаси» асослари фани ўқитувчиси Қўзибой Аминов «Еш дастурчи» тўғарагида машғулот ўтказмоқда.

Муаллиф сурати.

